

ŐSZI BALLADA

A csurgókról már hideg víz csepeg,
sötét távolban sziszeg az alkony.
Szél seprí fel az alacsony eget,
véres seprűvel seprí fel halkan,

mint udvart, hol október hajnalán
megriadt bárány sirt keservesen,
hogy éles késsel elmetszett nyakán
száját az ősz vörösre fesse be.

A nap merevül. Az est óvatos,
az utakat dehogy illeti lábbal.
Rájuk durván foltokat harmatoz
csillagjainak sárga sugarával.

Csend a földnek s az égnek odafönt.
Az ajkamhoz juh sírása száradt,
Az apró hold, mely mint a róka rőt,
szürcsölve kortyint a tóból párat.

STRÓFÁK

Elolvastak s mondták: szomorú.
Nélküled virradt meg mindörökre.
Könnyfakasztó lantodra, fiú,
nincs szükségünk, csupán az örömré.
A gyűlölet kemény igazát
írd ólomba: ez a béke rendje.
A költő a virágzó hazát
tisztá szó-haranggal ünnepelje.
Számban habzik forró áradat,
sötét vonóm egyszerre nehéz lett.
Egy elveszett szócška fojtogat:
Nem kellek... Nos jó van így is. Élek.
Fütyüljön csak magában az ősz,

⁶ MILAN RÚFUS

1957-ben megjelent első kötetében a kritika a szocialista szlovák költészet fejlődésének új jegyeit állapította meg. Verseinek sajátos vonása, hogy a bennük kifejezett szomorúság, a szorongás és aggodalom nem az egyéni útvesztésből ered, hanem mélyen szociális gyökerű. Ars poeticája szerint a költészet mindig az erkölcs és az igazság dolga. Mély felelősséget érez az emberiség jövőjéért, amelyet meg kell védeni az atomháború katasztrófájától. (Fordítások: Strófák — Eörsi István. Őszi ballada — Fügedi Elek.)

mellemből a rím sírásként tör fel.
 Bennem, nehéz szárnyú dal köröz,
 nem bízom már senkire örömmel.
 Magam előtt nem sunyíthatok.
 A sekélyről fájdalmat ne zengjek.
 E dalokban más könnye ragyog.
 Számon mások sebe, idegen seb.
 Béke — s csend e kiáltás körül.
 És a csendben felugat a fegyver.
 A szó körül vak düh tömörül.
 Soha így még nem gyűlölt az ember.
 Ezért röpül versem nehezen.
 Sírás kése a szárnyába vágott.
 Ezért oly halálos-bús szemem,
 míg nézi e nyers kínú világot.
 Nem kellek... Jó... Mások jöjjenek...
 Szebb ívű lesz tán a dalok röpte.
 De míg gaztettekre könny pereg,
 s hullát vetnek a meszsgödörbe,
 mindörökre sírok, reszketek.
 S ha alacsony ajtónkban halál
 lehel rám a vacogó szelekben,
 mint a vadnak, kit golyó talál,
 megfagy talán sebemen a nyelvem.

IVAN KUPEC⁷

NE JÖJJ FELÉM, BEATRICE

Ne jöjj felém, halott Beatrice,
 ne közelíts az én kezemhez,
 tenyerem kérges, durva, hihetetlen.
 A lánkbűves poklot érintettem
 az asztalra, a porcot szeltem
 itt a földön, a lúgos átlatot. Nem a menny
 számára temett, nem éterikus gyönyörűre,
 hanem hogy érdes sziklát, durva követ tapintson.
 Ezüstös örvényeket a lánkból
 az élő szerelem jön felém, ima,
 égem és poklom, az élet fája.

⁷ IVAN KUPEC

Lírikus és esszéista. Költői pályája a negyvenes évek elején indult. A felszabadulás után átmenetileg csölként alkotókedve, s csak 1955-ben jelentkezett verskötettel. Azok közé tartozik, akik a modern szlovák lírát nem a hangulatfestés vagy a leírás irányában kívánják fejleszteni, hanem a korszerűség útját a gondolatiságban, az intellektuális költészetben keresik. Szlovák irodalmi körökben élénk visszhangot keltett néhány éve megjelent esszéköteté, főként a benne közölt Petőfi-tanulmány miatt. (Fordítás: Ne jöjj felém, Beatrice — Bábi Tibor.)